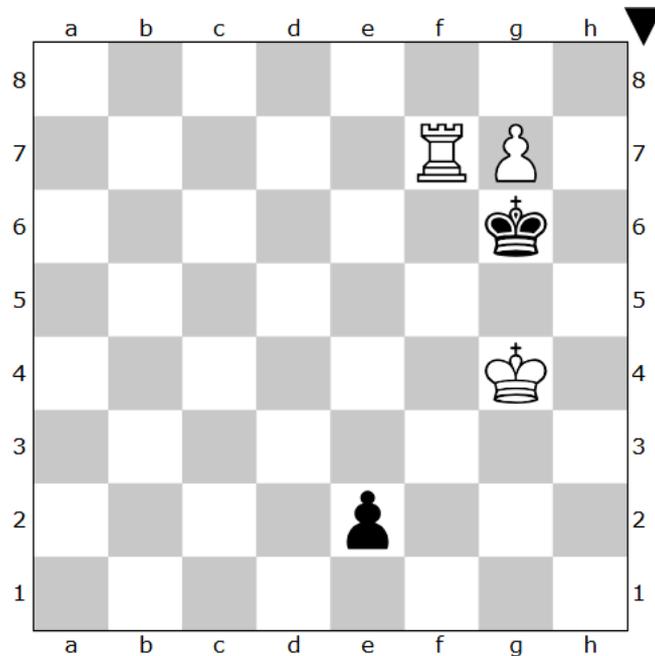

Επιτροπή Καλλιτεχνικού Σκακιού

ser.h#3 (3+2)

- α) Διάγραμμα
- β) Το λευκό πιόνι στο h7 αντί για το g7

[βαθμός δυσκολίας 3/5]

Τι είναι αυτά τα «κινέζικα» που γράφει κάτω από το διάγραμμα; Ηρεμία! Είναι η πρώτη σας, ίσως, επαφή με τον κόσμο του «**Fairy Chess**» -δεν πρόκειται για... τοποθέτηση προϊόντος, έτσι λέγεται!

Του «**Μυθικού Σκακιού**» όπως μεταφράζεται στα ελληνικά.

Στο Μυθικό Σκάκι χρησιμοποιούνται και κομμάτια που δεν υπάρχουν στο ΟΤΒ σκάκι ή διαφορετικοί κανόνες, διαφορετικές σκακιέρες κλπ. Μην βιάζεστε να δυσανασχετήσετε. Το «αντισκάκι» ή το «φυτευτό» που τόσοι κόσμος παίζει για διασκέδαση, ουσιαστικά ανήκουν εδώ!

Για αρχή διαλέξαμε μία πολύ απλή κατηγορία, εύκολα κατανοητή, τα «σερί-βοηθητικά» προβλήματα. Σε αυτά τα μαύρα παίζουν μόνο τους έναν αριθμό συνεχόμενων κινήσεων (τα λευκά δεν κουνάνε τίποτα)

και όταν αυτές ολοκληρωθούν τα λευκά παίζουν μία μόνο κίνηση η οποία και κάνει **Ματ** στα μαύρα (θα μπορούσε ο συνθέτης να ζητάει πατ αντί για ματ).

Η γαλλική λέξη «σερί» έχει καθιερωθεί στη χώρα μας, μπορεί όμως να συναντήσουμε και το αγγλικό «σίρις» ή «σειριακό» ή «σειράς».

Στο διάγραμμά μας λοιπόν, το **ser.h#3** σημαίνει ότι **τα μαύρα παίζουν 3 συνεχόμενες κινήσεις**, τέτοιες που **ο λευκός**, αμέσως μετά να κάνει **Ματ με μία δική του κίνηση**. Προσοχή στο ότι **οι κινήσεις του μαύρου δεν επιτρέπεται ούτε να κάνουν σαχ στο λευκό Βασιλιά** (παρά μόνο στην τελευταία κίνηση) αλλά **ούτε και να εκθέσουν το μαύρο Βασιλιά σε απειλή**. Για παράδειγμα εδώ τα μαύρα απαγορεύεται να παίξουν 1.e1=♔ 2.♚e4+ (σαχ πριν από την 3^η κίνηση) ή 1.♔f6, επιτρέπεται όμως το 1.e1=♔ 2.♚h7 3.♚e4+ επειδή αυτή είναι η τελευταία τους (3^η) κίνηση.

Το πρόβλημά μας αυτό έχει και ένα «**δίδυμο**», με διαφορετική λύση: Το... πρωτότοκο είναι η θέση του διαγράμματος, το... αδερφάκι του προκύπτει αν βάλετε το **λευκό πιόνι** ένα τετράγωνο δεξιά, δηλαδή **στο h7** αντί για το g7. Καλή διασκέδαση!

ΛΥΣΗ του προηγούμενου προβλήματος (NL Νο18)

Δεδομένου ότι τα μαύρα υπερέχουν σε υλικό και απειλούν σαχ με σύντομη νίκη, τα λευκά είναι αναγκασμένα να απειλούν συνεχώς το μαύρο Βασιλιά. Πώς όμως και με ποια προοπτική; Ήδη στην αρχική θέση πρέπει να επιλέξουν από περισσότερα από 10 σαχ,

τα μισά με αποκάλυψη αν κουνηθεί ο λευκός Ίππος. Υπάρχει μία μοναδική σειρά κινήσεων που καταλήγει είτε σε κέρδος της μαύρης Βασίλισσας είτε σε ματ:

Η έκπληξη είναι το πού θα γίνει αυτό:

1. ♖e3+! ♔g3

Σε άμεσο ματ οδηγούσαν οι δύο άλλες κινήσεις του ♔

2. ♚g4+ ♔f2 3. ♚f4+! ♔e2

ή και 3... ♔e1. Όχι όμως 3... ♔g1? 4. ♚g3+ ή 4. ♚f1+ με ματ στην επόμενη κίνηση

4. ♚f1+!

Τα λευκά κάνουν δώρο τον Ίππο τους, ώστε να δώσουν μετά σαχ από το e1 κερδίζοντας τη μαύρη Βασίλισσα!

4... ♔d2!

«Όχι ευχαριστώ, δεν θα πάρω»

5. ♚d1+!

«Μα σας παρακαλώ»

5... ♔c3

«Σας είπα: Όχι!»

6. ♚c2+ ♔b4

Στο 6... ♔d4? 7. ♖f5+ κερδίζοντας τη ♚

7. ♚b2+! ♖b3

Ή 7... ♔a5 8. ♖c4+ ♔a6 9. ♚b6#

8. ♚a3+!! Εντυπωσιακό, δεν συμφωνείτε; **8... ♔xa3**

(στις άλλες μετακινήσεις του ♔ τα λευκά θα έκοβαν τη μαύρη ♚e7 κερδίζοντας με πεζό τρόπο)

9. ♖c2 ματ!!

Ο μαύρος αρχηγός ταξίδεψε από τη μία άκρη της σκακιάρας (h3) στην απέναντι (a3), όπου συνάντησε το μοιραίο. Αν το μαύρο πόνι a4 δεν υπήρχε, το αποτέλεσμα θα ήταν ισοπαλία...

Πανέμορφη, κλασική σπουδή του **K. A. Leonid KUBBEL** (1892-1942), ενός από τους θεμελιωτές της «Σοβιετικής Σχολής» στις σπουδές. Πρώτη δημοσίευση το **1925**.

Βραβεύσεις του Καλλιτεχνικού Σκακιού στην πίτα της ΕΣΟ

Την πίτα της έκοψε η ΕΣΟ το Σάββατο 7 Φλεβάρη. Με την ευκαιρία έγιναν και οι βραβεύσεις στους διακριθέντες της περασμένης χρονιάς στο αγαπημένο μας άθλημα.

Το Καλλιτεχνικό σκάκι είχε και αυτό την τιμητική του, αφού δόθηκαν πλακέτες για τα μέλη της **Εθνικής μας Ομάδας Λύσης** που κατέκτησε την **2^η θέση στο Πανευρωπαϊκό** (Σιδηρόπουλος-Κούρκουλος-Μενδρινός-Κονιδάρης), αλλά και για τον **Κώστα Πρέντο** και το **χρυσό του μετάλλιο στο 12^ο World Cup** στα retro.

Για την επιτυχία της διοργάνωσης του ECSC μίλησε ο Πρόεδρος της ΕΣΟ κος **Στάθης Ευσταθόπουλος** (δεξιά στην φωτό), για την ομάδα και τους λύτες της μίλησε ο Νίκος Μενδρινός (κέντρο) που με τον Χάρη Φουγιαξή (αριστερά) παρέλαβαν τις πλακέτες, ενώ και ο Δημήτρης Σκυριανόγλου (επίσης μέλος της Επιτροπής και πρώτος της Πρόεδρος μετά την επανασύστασή της το 2004- στην επόμενη φωτό με τον πρόεδρο), μίλησε

για το έργο της Επιτροπής, την ανάδειξη νέων ισχυρών λυτών και τις επιτυχίες Σιδηρόπουλου και Πρέντου.

Και του χρόνου, ελπίζουμε με νέες βραβεύσεις!

Νικητής στο πρωτάθλημα Φινλανδίας ο K. Karhunen

Το πρωτάθλημα Φινλανδίας διεξάγεται πάντα Φλεβάρη και υποθέτουμε ότι οι λύτες φτάνουν στον χώρο αγώνων με έλκηθρο που σέρνουν τάρανδοι (ή έστω χάσκι). Σε κάθε περίπτωση ο έμπειρος IM **Kari Karhunen** (φωτό) κατάφερε φέτος μετά από πολλές προσπάθειες να κερδίσει στο... σλάλομ το φαβορί, τον ακόμα πιο έμπειρο GM Jorma Raavilainen, αφού έλυσε σχεδόν τέλεια: 59,5/60 ο νικητής! Το πρωτάθλημα ήταν ταυτόχρονα και το 6^ο σκέλος του World Cup.

Αποτελέσματα, προβλήματα και κατάταξη του WC στο link:

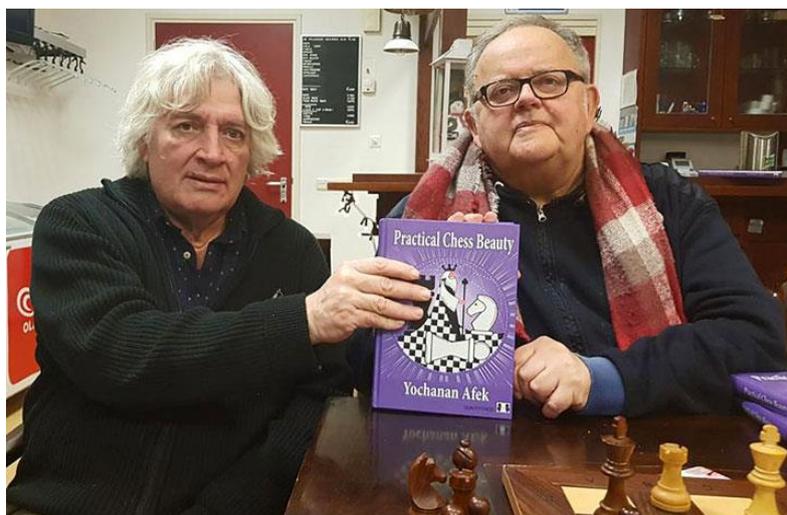
<https://solving.wfcc.ch/wsc/2025-2026/info.html>

Οι ρέκορντμαν των τίτλων!

Όπως ξέρουν όλοι, υπάρχουν τριών ειδών τίτλοι στους σκακιστές: Ο τίτλος για το **ΟΤΒ**, για την **λύση** και για την **σύνθεση** σκακιστικών προβλημάτων. Καθένας από αυτούς έχει την ιδιαιτερότητά του, απαιτεί άλλα προσόντα και οπωσδήποτε εμφανίζει αυξημένο βαθμό δυσκολίας για να κατακτηθεί. Κι όμως υπάρχουν σκακιστές που τα καταφέρνουν εξαιρετικά σε περισσότερους από έναν τομείς.

Καταρχήν, υπάρχουν αρκετοί τιτλούχοι του ΟΤΒ που έχουν και τίτλο στην λύση, κάτι όχι παράξενο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα ο John Nunn, ο Kasper Piorun και ο Bojan Vuckovic που είναι GM και στα δύο αυτά πεδία, κι από κοντά φυσικά ο Piotr Murdzia που είναι... μόνο IM στο ΟΤΒ ή ο Danila Pavlov που είναι απλά FM. Στην Ελλάδα έχουμε τον Νίκο Μενδρινό (FM/FM).

Μετά υπάρχουν κι αυτοί που είναι... μαζέτες στο ΟΤΒ αλλά είναι εξαιρετικοί στο καλλιτεχνικό, οπότε έχουν δύο τίτλους σε λύση και σύνθεση. Σπουδαία παραδείγματα ο Michel Caillaud, ο Andrey Selivanov και ο Marjan Konavevic (ο νυν Πρόεδρος της WFCC), όλοι τους GM και στις δύο πτυχές του καλλιτεχνικού. Κι αυτό λογικό, μιας και αφορά συνήθως μια παλιότερη γενιά συνθετών που διέπρεπαν και στην λύση, ενώ ασχολήθηκαν ελάχιστα με το αγωνιστικό σκάκι.

Υπάρχει ακόμα και η πιο σπάνια κατηγορία αυτών που είναι ισχυροί μαιτρ στο ΟΤΒ και ταυτόχρονα τιτλούχοι στην σύνθεση, αλλά όχι και στην λύση. Όπως ήταν ο φοβερός Genrikh Kasparyan, ο Jan Timman (αριστερά στην πιο πάνω φωτο -λίγες μέρες πριν κυκλοφορήσει το παρόν NL ο 75χρονος Ολλανδός θρύλος, από τους κορυφαίους σκακιστές του κόσμου

τη δεκαετία το 1980, άφησε τον μάταιο τούτο κόσμο) ή ο Michael Pasmán. Υπάρχει όμως κανείς που να κατέχει ΤΡΙΠΛΟ τίτλο σε λύση/σύνθεση/ΟΤΒ;

Υπάρχουν και παραυπάρχουν αυτά τα σπάνια εξωτικά πτηνά! Πέντε σε όλον τον κόσμο, κι ανάμεσά τους ένας Έλληνας! Ο Ισραηλινός Afek (στην προηγούμενη φωτο δεξιά, να χαρίζει ένα από τα βιβλία του στον Timman), οι Σλοβάκοι Salai (στη διπλανή φωτο) και Klemanic, ο Γαλλο-Μαροκινός Onkoud (κάτω φωτο), και ο απίστευτος Κώστας Πρέντος (φωτό στην επόμενη σελίδα) είναι οι ρέκορντμαν των τίτλων. Δείτε την λίστα των... ελβετικών σουγιάδων:

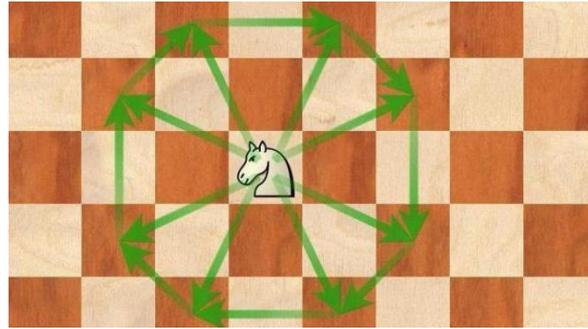
Όνομα	Χώρα	Λύση	Σύνθεση	ΟΤΒ
Ladislav Salai Jr.	SVK	GM	GM	IM
Yohanan Afek	ISR	FM	GM	IM
Abdelaziz Onkoud	MAR/FRA	FM	GM	IM
Emil Klemanic	SVK	FM	GM	FM
Kostas Prentos	GRE	IM	IM	FM

Όλοι τους είναι ενεργοί συνθέτες, ο Onkoud κι ο Klemanic και ενεργοί λύτες. Για να είμαστε δίκαιοι, ο συχωρεμένος Φινλανδός Harri Hurme θα ανήκε σε αυτή την ομάδα (ήταν σε OTB, λύση και σύνθεση FM/IM/FM αντίστοιχα αλλά πέθανε το 2019) και ίσως και ο αείμνηστος Γιουγκοσλάβος GM Milan Vukcevic (FM στο OTB) μιας κι εκείνη την εποχή που έλυνε δεν δινόντουσαν ακόμα τίτλοι λύσης. Πολύ κοντά στο να μπει όμως είναι ο εξαιρετικά συμπαθής Φινλανδός Jorma Raavilainen (παλιός Παγκόσμιος Πρωταθλητής στην λύση): έχει τίτλους σε OTB (FM) και λύση (GM), αλλά του λείπουν μόλις 0,33 βαθμοί Album για να γίνει FM και στην σύνθεση. Του ευχόμαστε σύντομα!

Στο επόμενο link μπορείτε να βρείτε σε μορφή pdf
όλα τα Newsletters της Επιτροπής Καλλιτεχνικού Σκακιού:

<https://drive.google.com/drive/folders/1G4uplB4ErSnnCWTG7R4u6reSJwcv8kEO?usp=sharing>

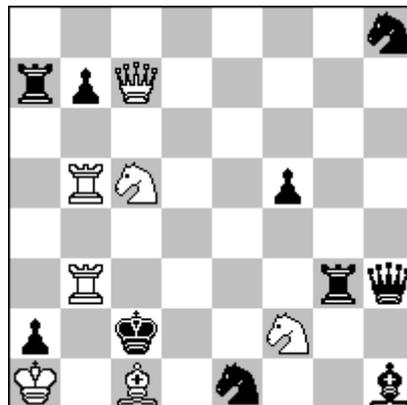
Κλασικά θέματα-10 : Knight's Wheel (Ρόδα του Ίππου)

Όλοι γνωρίζουν ότι ένας ίππος στο κέντρο της σκακιέρας έχει ικανή ελευθερία κινήσεων, τέτοια που να του επιτρέπει την επιλογή μετακίνησης σε οκτώ διαφορετικά τετράγωνα. Αυτό σαν εικόνα σχηματίζει έναν κύκλο, κάτι που μοιάζει με ρόδα (ή ρόδο αν είστε ποιητές), την Ρόδα του Ίππου ή Knight's Wheel. Αυτό ακριβώς είναι και το σημερινό θέμα μας αφού **Knight's Wheel είναι ένα πρόβλημα όπου εμφανίζονται και οι οκτώ δυνατές κινήσεις ενός ίππου.**

Τα πρώτα προβλήματα με Ρόδα εμφανίστηκαν προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα. Να ένα πρόβλημα του πιο διάσημου Αμερικανού συνθέτη της εποχής εκείνης:

Samuel Loyd

3rd Prize, Paris Tourney, La Strategie 1878

#2

Το κλειδί **1.Rf3!** είναι ένα Νοβοτνι: Διακόπτοντας τη δράση του Rg3 και του Bh1 απειλεί ματ με αποκάλυψη στη στήλη γ.

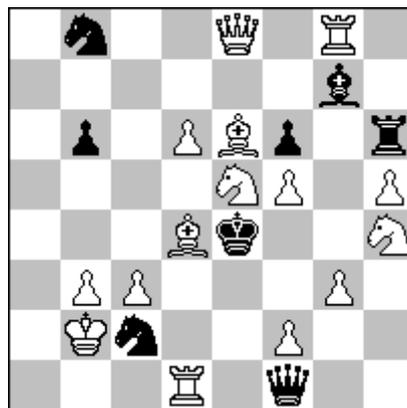
Ο μαύρος έχει πλήθος αμυνών, αλλά σε κάθε μια υπάρχει κατάλληλη αποκάλυψη του Nc5, μοναδική βεβαίως, που έτσι πραγματοποιεί την Ρόδα:

1...Kxc1/Ra3 **2.Nb3#**, 1...Ra4 **2.Nxa4#**, 1...Ra6 **2.Nxa6#**, 1...b6 **2.Nb7#**,
 1...Rg7/Qh7 **2.Nd7#**, 1...Rg6/Qh6 **2.Ne6#**, 1...Rg4/Qg4/Bxf3 **2.Nce4#**,
 1...Rxf3/Qf1/Nd3 **2.Ncd3#**

Ασφαλώς η πιο συνηθισμένη περίπτωση Ρόδας είναι αυτή που κινείται ένας ίππος του λευκού σε διαδοχικές δοκιμές που κάθε μια αποτυγχάνει λόγω μιας μοναδικής (και διαφορετικής κάθε φορά) άμυνας του μαύρου-εκτός φυσικά από το κλειδί. Παράδειγμα:

Bruno O.Sommer

1st Prize, Zweizugerturnier, Neue Leipziger Zeitung, 1929

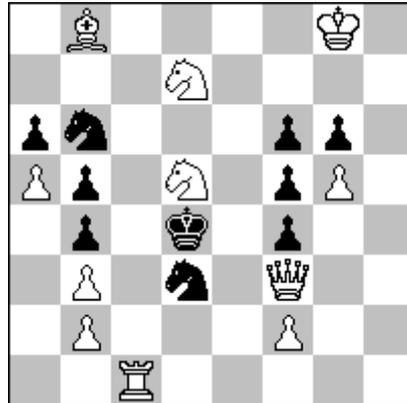
#2

Η Ρόδα θα γίνει από τον ίππο του e5 προφανώς. Με την ευκαιρία αυτού του προβλήματος όμως ας δώσουμε δύο γενικότερα tips στους λύτες: Το πρώτο είναι ότι αν υπάρχουν δύο κομμάτια που φράζουν την γραμμή βαριού κομματιού ίδιου χρώματος, τότε η πιθανότητα το κλειδί να το δίνει ένα από αυτά είναι συντριπτική (για ποιον άλλο λόγο να θαφτεί ένα βαρύ κομμάτι από τον συνθέτη;). Εδώ αυτά τα κομμάτια είναι ο Ne5 και ο Be6 που κλείνουν την κάθετο στην λευκή ντάμα. Το δεύτερο tip έχει να κάνει με την θέση του λευκού ίππου. Όταν σε дуάρι βλέπετε λευκό ίππο να είναι σε διπλανό τετράγωνο του μαύρου βασιλιά (κάθετα ή οριζόντια-όχι διαγώνια) τότε ξεκινήστε το μέτρημά σας από αυτό το κομμάτι. Σύμφωνα με τα στατιστικά, дуάρια που έχουν αυτή την διάταξη δίνουν κλειδί από τον ίππο αυτόν περίπου στο 60% των περιπτώσεων! Γιατί; Επειδή σχεδόν σε οποιαδήποτε κίνηση του ίππου θα μπορεί στην επόμενη να δημιουργήσει απειλή ματ (ο ίδιος ή και άλλο κομμάτι).

Πάμε όμως στο πρόβλημά μας. Η κίνηση του Ie5 θα απειλεί ματ με αποκάλυψη του Αξιωματικού (πχ στο ζ7). Επτά από τις κινήσεις του ίππου είναι δοκιμές και μία μόνο το κλειδί. Ιδού:

Hrvoje Bartolovic

1st Prize, Problem (Zagreb), 1970

#2

Στο πρόβλημα αυτό κάθε κίνηση του Nd5 απαντάται με άμυνα από τον Nd3 καθώς τα μαύρα μιμούνται την Ρόδα των λευκών. Το αποτέλεσμα μοιάζει με μπαλέτο των ίππων με τελευταία πιρουέτα το κλειδί:

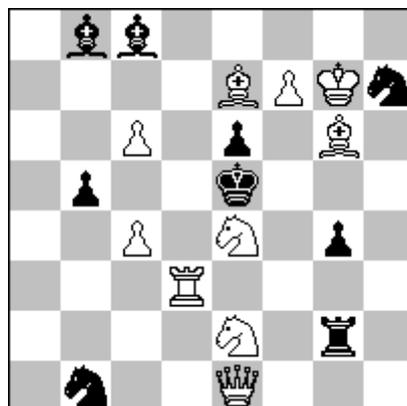
α) 1.Ne7? Ne5! β) 1.Nc7? Nc5! γ) 1.N5xb6? Nxf2! δ) 1.Nxb4? Nxb4!
ε) 1.Nc3? Nxc1! ζ) 1.Ne3? Ne1! η) 1.Nxf4? Nxf4!

Μετά όμως από το κλειδί: **1.N5xf6!** που ολοκληρώνει την λευκή Ρόδα, η άμυνα που συμπληρώνει αντίστοιχα την μαύρη Ρόδα δεν αρκεί: **1...Nxb2 2.Be5#** (ή 1...Nb~ 2.Qd5#).

Κλείνουμε με ένα πρόβλημα για την δική σας ευχαρίστηση και προπόνηση:

Lars A.Larsen

7th Place, 2nd WCCT, 1980-1983

#2

Λοιπόν; Πόσο γρήγορα θα βρείτε ποια «ακτίνα» της Ρόδας είναι η σωστή;

Πορτρέτα Ελλήνων συνθετών-4:

Δημήτρης Καπράλος

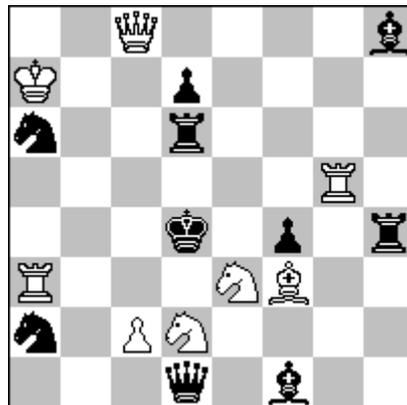

Ο **Δημήτρης Καπράλος** (1927-1994) υπήρξε για πολλές δεκαετίες μια από τις σημαντικότερες προσωπικότητες του ελληνικού σκακιού. Γεννημένος στο Παναϊτώλιο (κοντά στο Αγρίνιο) ήταν γόνος φτωχής οικογένειας. Αντιμέτωπος πολλά προβλήματα υγείας από μικρός, μιας και πέρασε φυματίωση που του άφησε φυματιώδη οστεοαρθρίτιδα με παραμόρφωση στα πόδια, δυσκαμψία και πόνους. Έκτοτε κούτσαινε. Όμως, σε πλήρη αντίθεση με την αναπηρία του, διέθετε ένα μυαλό πεισματάρικο και πολύστροφο, μια κρυμμένη ιδιοφυΐα.

Στην εφηβεία γνώρισε το σκάκι και ήρθε σε επαφή με το καλλιτεχνικό από την στήλη του Ι. Κουταλίδη στο περιοδικό «Ήλιος». Έτσι άρχισε δειλά-δειλά να συνθέτει. Μετά ήρθε σε επαφή με τον Σπύρο Μπίκο που εξ αρχής διέγνωσε το ταλέντο του νεαρού και τον βοήθησε στα πρώτα του βήματα. Η φωτογραφία στην αρχή του άρθρου είναι από το «ΜΑΤ», το περιοδικό του Μπίκου, το 1956. Ο Καπράλος γοητεύεται από την σύνθεση, πέφτει με τα μούτρα και αρχίζει να παίρνει τα πρώτα του βραβεία σε διαγωνισμούς. Να ένα από αυτά, με θέμα Βίκος μάλιστα:

Dimitris Kapralos

1st Prize, TT-78, Probleemblad, 1950

#2

Εν συντομία στο **θέμα Bikos** (το αναλύσαμε στο NL-16) 2 άμυνες του μαύρου στο set play αποτυγχάνουν με μπλοκάρισμα ή φάγωμα. Στην λύση οι ίδιες άμυνες κάνουν το αντίθετο. Εδώ ο συνθέτης παρουσιάζει 2 τέτοια ζευγάρια (διπλό Bikos)! Ας το δούμε:

Set Play (τι θα μπορούσε να γίνει αν έπαιζαν πρώτα τα μαύρα):
1...Nc3 2.Qxc3# (φάγωμα), 1...fe3 (μπλοκάρει το τετράγωνο e3) 2.Nb3#,
1...Nc5 2.Qxc5# (φάγωμα), 1...Be5 (μπλοκάρει το τετράγωνο e5) 2.Nf5#.

Είδατε τα φαγώματα και τα μπλοκαρίσματα; Κοιτάξτε τώρα τι θα γίνει μετά το κλειδί:

1.Qe8!

1...Nc3 2.Nb3#, 1...fe3 2.Qxe3#, 1...Nc5 2.Nf5#, 1...Be5 2.Qxe5#
Αντιστράφηκαν δηλαδή τα φαγώματα και τα μπλοκαρίσματα!

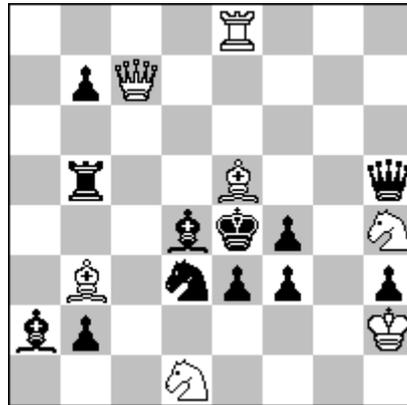
Άλλες άμυνες:

1...Qxf3 2.Nxf3, 1...Qxc2 2.Nxc2#, 1...Rd5/e6 2.R(x)d5#, 1...Bd3 2.Rxd3#.

Την δεκαετία του '60 εγκαταλείπει την Αιτωλοακαρνανία και κατεβαίνει στην Αθήνα, για εύρεση εργασίας. Η φράση θα ακουστεί σαν τραγική ειρωνεία, αλλά κάνει πολλές δουλειές του ποδαριού, όπως δικαστικός κλητήρας. Όλος ο ελεύθερος χρόνος του αφιερώνεται στο σκάκι. Γίνεται ισχυρός παίκτης και συμμετέχει ως αναπληρωματικός στην Εθνική ομάδα ΟΤΒ στις Ολυμπιάδες της Λειψίας 1960 και Αβάνας 1966. Συνεχίζει όμως να συνθέτει με πάθος, κυρίως δυάρια με πολύπλοκα τεχνικά θέματα και όμορφες, δαιδαλώδεις ιδέες. Να ένα μικρό δείγμα:

Dimitris Kapralos

1st Prize, TT- 98, Probleemblad, 1956

#2

Ο λευκός έχει τέσσερα έτοιμα ματ στα παρσίματα του αντιπάλου στο τετράγωνο ε5. Όλα εκμεταλλεύονται το γεγονός ότι το μαύρο κομμάτι που θα κόψει τον Αξιωματικό ε5 θα είναι καρφωμένο:

1...Qxe5 2.Qh7#, 1...Rxe5 2.Qxb7#, 1...Bxe5 2.Qc4# και 1...Nxe5 2.Qc2#

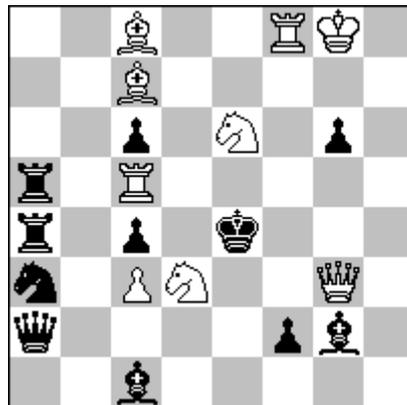
Μετά το «ταπεινό» κλειδί **1.Qd6!** (απειλεί 2.Qxd4#) οι άμυνες στο ε5 επανέρχονται αλλά τα ματ αλλάζουν όλα!

1...Qxe5 2.Qg6#, 1...Rxe5 2.Qd5# , 1...Bxe5 2.Nc3#, 1...Nxe5 2.Bc2#
Ωραίο!

Ο Καπράλος αρέσκεται σε θέσεις με πολλά κομμάτια που του δίνουν τη χαρά να ξεδιπλώσει τη δημιουργική του φαντασία και την ταχύτητα και οξύτητα της σκέψης του. Ο Μουτεσίδης τον θεωρούσε διάνοια, το μεγαλύτερο ελληνικό ταλέντο, μεγαλύτερο ακόμα κι από αυτό του Ζάππα. Περιγράφει μάλιστα ο Παύλος σε μια συνέντευξη: «Μας έδιναν ένα θέμα, ιδρωκοπούσαμε μέρες να βρούμε μια βαριάντα και ο Καπράλος έβρισκε τρεις σε χρόνο μηδέν!». Το '72 θριαμβεύει ξανά: παίρνει το χρυσό μετάλλιο στον διαγωνισμό της Ολυμπιάδας στα Σκόπια. Θαυμάστε:

Dimitris Kapralos

1st Prize, Olympic Tourney, 1972

#2

Το πρόβλημα παρουσιάζει το τρομερά δύσκολο θέμα **Zagoruiko 3X3**, όπου σε 3 φάσεις του προβλήματος αλλάζουν τα ματ για 3 συγκεκριμένες άμυνες του μαύρου (θα το αναλύσουμε στα κλασικά θέματα εν ευθέτω χρόνω).

Set play: **1...Be3 2.Qxg6#**, **1...Bf3 2.Qxf3#** και **1...cd3 2.Qe5#**

Δοκιμαστικό παιχνίδι: **1.Bf4?** (απειλεί 2.Ng5#) **1...Be3 2.Qxe3#**, **1...Bf3 2.Qxg6#** και **1...cd3 2.Qxg2#**. Βλέπετε; Για τις ίδιες άμυνες, άλλα ματ. Τα μαύρα όμως μπορούν να αμυνθούν με 1.Rxc5!

Κλειδί: **1.Rd8!** (απειλεί 2.Rd4#) **1...Be3 2.Qxg2#**, **1...Bf3 2.Qe5#**, **1...cd3 2.Qxd3#**

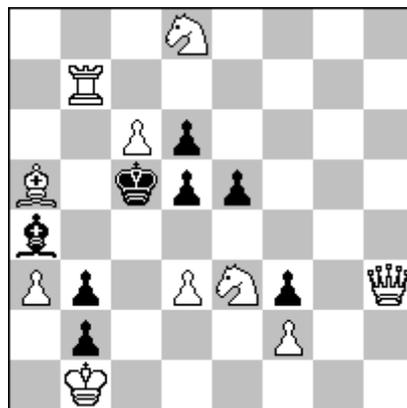
Και πάλι αλλαγμένα ματ στις τρεις άμυνες! Εκπληκτικό! Φυσικά το πρόβλημα έχει και πολλές ακόμα, μη θεματικές δοκιμές και άμυνες, που δεν θα αναλύσουμε εδώ. Ένα άξιο χρυσό μετάλλιο!

Ο γνωστός Νίκος Περγιάλης, προβληματιστής και ο ίδιος, ήταν φίλος με τον Καπράλο από παλιά. Μάλιστα ο Αγρινιώτης πήγαινε με σκακιστοπαρέες και στο μαγαζί που τραγουδούσε ο ρεμπέτης - ειδικά όταν έπαιρνε κάποιο βραβείο σύνθεσης! Κάποια στιγμή που ο ρεμπέτης του έδειξε ένα άτεχνο πρόβλημα ο Καπράλος τον πείραξε: «*Αν έφτιαχνες προβλήματα όπως τραγουδάς θα ήσουν Παγκόσμιος Πρωταθλητής!*». Ο Περγιάλης τον αντιπείραξε: «*Και συ αν τραγουδούσες όπως φτιάχνεις προβλήματα θα ήσουν μεγάλος τραγουδιστής!*». Ο Περγιάλης, μαζί με άλλους σκακιστές ή και μουσικούς ήταν από αυτούς που τον βοηθούσαν και οικονομικά μιας και παρέμενε πέννητας.

Εκείνα τα χρόνια δούλευε πάνω σε μια εφεύρεσή του που του είχε γίνει εμμονή. Επρόκειτο για κάποιον πολύπλοκο μηχανισμό με χημική βάση που, ως άλλος Κύρος Γρανάζης, διακήρυττε ότι θα έλυne το ενεργειακό πρόβλημα. Κουβαλούσε πάντα μαζί του και επιδείκνυε και τα -ακαταλαβίστικα στους υπόλοιπους- σχέδιά της. Ο μηχανισμός δεν ολοκληρώθηκε ποτέ ή ίσως ποτέ δεν βρήκε ανταπόκριση. Σε αντίθεση με τους μηχανισμούς πάνω στην σκακιέρα:

Dimitris Kapralos

3rd Prize, Probleemblad, 1984

#2

Το πρόβλημα παρουσιάζει το δύσκολο **θέμα Dombrovskis** (Λετονός συνθέτης, 1927-2000). Σύμφωνα με αυτό σε 2 τουλάχιστον βαριάντες παρουσιάζεται το εξής **παράδοξο**: Συγκεκριμένες απειλές του λευκού για ματ αντιμετωπίζονται από τον μαύρο με αντίστοιχες συγκεκριμένες άμυνες. Στην λύση, μετά το κλειδί, οι ίδιες ακριβώς άμυνες επιτρέπουν τα ίδια ακριβώς ματ που αντιμετώπιζαν στο set play! Δυσνόητο; Ας το ξεκαθαρίσει ο Καπράλος:

Δοκιμαστικό παιχνίδι (με γράμματα κεφαλαία εντοπίζουμε συγκεκριμένες κινήσεις του λευκού και με πεζά του μαύρου):
1.Qd7? > 2.Ne6# (A) 1...Kd4! (a), 1.Rb4? > 2.Bb6# (B) 1...Bb5! (b),
1.Nf5? > 2.Bb4# (C) 1...d4! (c), 1.Qxf3? > 2.Qxd5# (D) 1...e4! (d).

Το κλειδί **1.Qf5!** (zugzwang) προκαλεί το εντυπωσιακό παράδοξο 4 (!) φορές:

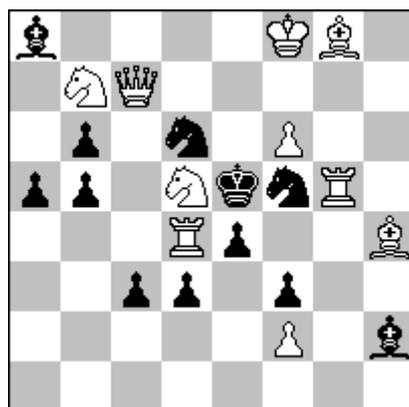
1...Kd4 (a) 2.Ne6# (A), 1...Bb5 (b) 2.Bb6# (B),
1...d4 (c) 2.Bb4# (C), 1...e4 (d) 2.Qxd5# (D)

Εξαιρετικό! Όσοι από σας λύσατε στο τελευταίο Κύπελλο Ελλάδας θα το θυμηθήκατε, το είχε διαλέξει ο Νίκος ☺

Ο Καπράλος φυσικά ήταν μόνιμο και δραστήριο μέλος της Ομάδας Σύνθεσης της Ελλάδας, που ευτύχησε την ίδια περίοδο να έχει ταυτόχρονα -εκτός από τον ίδιο- τον Ζάππα και άλλους σημαντικούς συνθέτες. Συμμετείχε στις συγκεντρώσεις (πχ στο σπίτι του Ζάππα) προσερχόμενος πάντα με την ίδια παλιοκαιρισμένη και φθαρμένη καμπαρντίνα. Με την Εθνική πέτυχε πολλές διακρίσεις και ατομικά και σε συνεργασίες, με αποκορύφωμα την 5^η θέση δύο φορές στα Παγκόσμια Πρωταθλήματα Σύνθεσης Ομάδων (Κρατών), τις καλύτερες που έχουμε πάρει ποτέ. Από μια τέτοια αναμέτρηση είναι το τελευταίο μας πρόβλημα, ένα πραγματικό αριστούργημα:

Dimitris Kapralos

2nd Place, 3rd WCCT, 1984-1988

#2

Ο λευκός θέλει να κινήσει τον Ιδ5 για να απειλήσει ματ με 2.Qxd6#, αλλά πού; 1.Nf4? 1...Kxd4! **(a)** ή 1...Kxf4! **(b)** ή 1...Kxf6! **(c)**. Ο λευκός προσπαθεί να βελτιώσει το παιχνίδι του σταδιακά **(white correction)**:

1.Ne3? Αν 1...Kf4 **(b)** 2.Rxf5# κι αν 1...Kxf6 **(c)** 2.Ng4#, αλλά 1...Kxd4! **(a)**

1.Nxb6? Αν 1...Kxf6 **(c)** 2.Nd7#, αν 1...Kxd4 **(a)** 2.Qc5#, αλλά 1...Kf4! **(b)**

1.Nb4? Αν 1...Kxd4 **(a)** 2.Nc6#, αν 1...Nf4 **(b)** 2.Nxd3#, αλλά 1...Kxf6! **(c)**

Παρατηρούμε ότι ανάλογα με τη δοκιμή του λευκού, οι 2 από τις 3 άμυνες αποτυγχάνουν και μία μόνο δουλεύει. Αυτό μάλιστα γίνεται κυκλικά! Μόνο με το κλειδί όλες οι άμυνες αποτυγχάνουν: **1.Ne7! 1...Kxd4 (a) 2.Nc6#, 1...Kf4 (b) 2.Ng6#, 1...Kxg6 (c) 2.Rxf5#** Θα προσέξατε επίσης ότι τα ματ είναι αλλαγμένα **(changed mates)**.

105 προβλήματα του συνθέτη θα βρείτε στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://www.yacpdb.org/#search/OFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOFwvOC9LYXByYWxvcywgRGItaXRyaXMgTi4vLy8vLy8vLy8vLy8vMS8xLzEvMA==/1>

Ο Δημήτρης Καπράλος, ο κουτσός συνθέτης, νόσησε από καρκίνο πριν προλάβει να πατεντάρει τον μηχανισμό του, στον οποίο είχε επενδύσει ψυχολογικά πολλά. Πέθανε όπως έζησε: φτωχός και αδικημένος. Η «εφεύρεση» χάθηκε για πάντα...

Οι εφευρέσεις στην σκακιέρα ωστόσο, μερικές εκατοντάδες έργα τέχνης, σώθηκαν και μας θυμίζουν την τεράστια αξία του. Και είναι αυτά για τα οποία η Κάισσα θα τον έχει ήδη ανταμείψει στο επέκεινα.

[Πηγές: <https://kallitexniko-skaki.blogspot.com/>, Wikipedia, προφ.: Χάρης Φουγιαξής].

Έβρεξε βραβεία για Πρέντο και Γιάκατη!

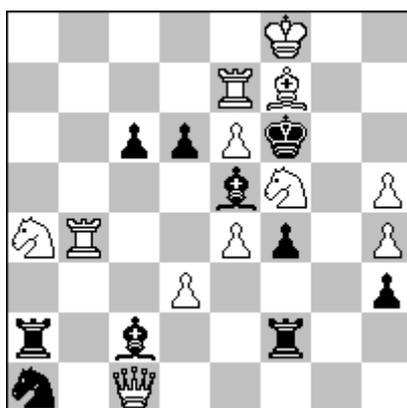
Ο **Κώστας Πρέντος** είναι από εκείνους που δεν λένε ποτέ «όχι» σε ενδεχόμενες συνεργασίες. Έτσι έχει πλέον να επιδείξει δεκάδες τέτοιες με συνθέτες εντός και εκτός των συνόρων. Με τον **Θοδωρή τον Γιάκατη** (φωτό) φυσικά συνεργάζονται χρόνια σε fairγ προβλήματα. Και τώρα ανοίξτε ομπρέλα! Στον διαγωνισμό 238 του γερμανικού **Die Schwalbe** (H.Gockel 65 JT) στα hs# με μυθικά κομμάτια τα **βραβεία** για τους δύο συνθέτες μας έπεσαν βροχή: **2^ο, 4^ο και 5^ο**! Επιπλέον στον ίδιο διαγωνισμό στα βοηθητικά, με fairγ κομμάτια ξανά, πήραν **3^η εύφημη μνεία**. Αλλά η βροχή δεν κόπασε. Πάλι στο Χελιδόνι (αυτό σημαίνει schwalbe, θα το

εξηγήσουμε άλλη φορά) στον διαγωνισμό 239 (F.Pachl 75 JT), πάλι σε hs# με μυθικά κομμάτια πήραν ένα ακόμα **2^ο βραβείο!** Μπράβο σας παιδιά!

Μην κλείσετε την ομπρέλα, έχει και ψιχάλα. Ο Κώστας στον διαγωνισμό για το 2022-2023 του Ισραηλινού περιοδικού **Variantim** πήρε έναν ακόμα **έπαινο** μαζί με τον Περουβιανό A. Tarnawiecki. 2022;- θα αναρωτηθείτε. Το έχουμε ξαναπεί, μερικές φορές οι κρίσεις στους διαγωνισμούς δεν παίρνουν μήνες, αλλά χρόνια... Ας είναι. Θα παρουσιάσουμε αυτό το τελευταίο πρόβλημα γιατί αν πρέπει να εξηγήσουμε τα βραβεία στα μυθικά θα πρέπει να διπλασιάσουμε τις σελίδες του NL (χώρια που πρέπει πρώτα να φάμε μια μέρα για να καταλάβουμε εμείς τι γίνεται στην σκακιάρα ☺):

Antonio Tarnawiecki & Kostas Prentos

1st Comm., Israel Ring Tourney, 2022-23

#3

Οι δοκιμές 1.Qg1?/ Nh6?/ Nb6? αποτυγχάνουν αντίστοιχα λόγω των 1...Rg2!/ Rg2!/ Ra8+!

Το κλειδί **1.Be8!** (απειλεί 2.Rf7+ Kxe6 3.Bd7#) αναγκάζει τον μαύρο να κινήσει τον Be5. Ανάλογα με το πού, οι δοκιμές επιστρέφουν ως 2^η κίνηση του λευκού και οι άμυνες δεν δουλεύουν:

1...Bd4 2.Qg1! (>3.Qg7#) Rg2 3.Qxd4#

1...Bc3 2.Nh6! (>3.Ng4#) Rg2 3.Qxf4# ή 2...Bd1 3.Qxc3#

1...Bb2 2.Nb6! (>3.Nd7#) Ra7 3.Qxb2#

Μιμίδια... καλλιτεχνικά!

Το γέλιο μακραίνει τη ζωή! Τα διακινείτε ελεύθερα: δεν δημιουργούν εξάρτηση, δεν αυξάνουν την χοληστερίνη και δεν παχαίνουν.

